

I. Mánnggalágan dieđut:

Russes dan ealáhusa mii/daid ealáhusaide mat doaimmahuvvo(-jit).

Vearrogeatnegasat guđet 2019:s leat oastán eanadoalu dahje vuovdeopmodaga 2019:s, galget addit sisa RF-1013 skovi.

Galgá almmuhit supmiid mielkeeriid vej. vuovdimis. Galgá earuhit gaskal eriid maid lea vuovdán stáhtii ja eriid maid lea vuovdán priváhta olbmuide.

II. Galle ealli leat doalus

Girjedoallolága 01.12.2004 lánkaásahusa § 6-1 mielde leat girjedoallegeatnegasat gohččojuvvon duođaštít gálvorádjosis "čielggaduvvon bajásbidjamiin"(gálvorádjolistu) mii lánkaásahusas lea čilgejuvvon. Listtus galgá ee. boahit ovdán juohke gálvvu árvu, ja dárbbaslaš čielggadeamit mat čájehit movt dát de leat meroštallon.

III. Areálageavaheami birra dieđut

Deike fievrriiduvvo bajilgovva láigohan, láigohuvvon ja gilvon areálas, ja galle dekára leat geavahuvvon daid šattuide mat 125-128 boasttain namuhuvvojit.

IV. Dieđut orrunovttadagaid birra dan dálás mii adno dahje galgá adnot láigoheapmái

Jus viessu mii dábálaččat geavahuvvo ealátviessun, láigohuvvo muhtun áigodahkii, de váldo datge dása mielde.

V. Ovddeš ovdossirdon vuollebáhčaga atnin orrunviessu

Boasttaid 201 - 209 galgá atnit dušše jus gáibiduvvo geasus orrunviesu "jodiheami" ovddeš ovdossirdon vuollebáhčagis 1995 - 2004 áigodagas.

Boasta 201 Jahkeboadus eanadoallu

Lohku vižžo ealáhusdieđáhusa 0402E boasttas. Lohku čájeha ealáhusa netto bohtosa.

Eanadoalu vásttolaš fitnodaga vejolaš badjebáhčaga/vuollebáhčaga oassi váldo dás mielde.

Boasta 203

Dása lasihuvvo dán jagáš vuovdedoalu positiivva vearrogeatnegas sisaboaktu, mii vižžo RF - 1177 Eanadoallu 554 boasttas. Vej. oassálastilivdnejuvvon vuovdeovttasamasteami oktan oassálastimearriidemiin(RF-1221 140

badjebáhčaga/vuollebáhčaga oassi čállo dása.

Boasta 204

Dása lasihuvvo dán jagáš guolgealliealáhusa badjebáza

Boasta 205

Dása lasihuvvo vejolaš mákson buohcanruhta bajábealde namuhuvvon ealáhusaid personsisaboaktu vuodul.

Boasta 206

Dás mearkkaša nolla dahje negatiiva submi ahte ii leat vuoddu geassit ovddeš ovdossirdon vuollebáhčaga mii lea ássanviesu jodiheames.

207 boasta

Dás gessojuvvo dán jagáš eanandoallogeasus mii vižžo 438 boasttas.

208 boasta

Jus 208 boastta submi šaddá positiivan, de sáhtta ovddeš ovdossirdon vuollebáza gessot nu ollugo submi gierdá. Dát meroštallo 209 boasttas ja submi fievrriiduvvo 209c bostii.

VI. Meroštallat ássanviesu "jodiheame" ovddeš ovdossirdon vuollebáhčaga dan oasis mii sáhtta jagáš sisaboadus váldot gessosiin.

Boasta 209

Dás meroštallo ovddeš ovdossirdon vuollebáhčagis dat oassi maid dán jagi sáhtta atnit. Dát ii sáhte leat badjel báhcán oasi ávkálaš eanandoalu-/vuovdedoallo- ja náhkkeoallosisaboaktu, mas lea gesson eanandoallogeasus (209c boastta submi), iige dat sáhte leat badjel dábálaš sisaboaktu (ovdal ovdossirdon vuollebáhčaga gessosa, 209b boastta. Dat mearkkaša ahte jus a boastta lohku (ii adnon ovdossirdon vuollebáhčagiid submi) lea vuolliibut sihke b boastta ja c boastta, de fievrriiduvvo a boastta lohku d bostii. Jus b ja/dahje c boastta logut leat vuolliibut a boastta, de fievrreduvvo vuolimus lohku d bostii. 209d boastta submi fievrreduvvo sisaboaktu- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa bostii 3.3.11 ja šaddá jagáš dábálaš sisaboadus njuolga gessosiin.

VII. Bajilgovva ássandálu "doaimma" ovdossirdon vuollebáhčagis.

Boasttat 220 a - c

Boasttat galget addit bajilgovva ovddit jagiid báhcán anekeahtes ovdossirdon vuollebáhčagiid, mat adnojit jagi botta, ja man ollu vel báhcá manjelii atnit.

VIII. Dieđut dáluealáha ja ealátviesu birra

Jus visot dieđut ealátviesu birra leat ovdal addon, eaige leat rievdadusat dán jagi, de ii galgga russestit. Jus dáluealátšiehtadusas boahit ovdan ahte dáluealátoažžu galgá máksit visot goluid mat gusket ealátviesu dollui, de leat dušše 244 - 247 boasttat leat guoskevaččat.

Boasta 242

Boasta galgá dušše devdot jus viessu lea anus ealátšiehtadusa mielde, dahje dat oanehisáiggi geahčen galgá váldot atnu ealátviessun.

Boasta 243

2008:s bohte odđa njuolggadusat ealátviesu/-ásodaga láigohanárvvu meroštallamii.

Gustojeaddji láigoárvomáksinmearit leat Vearrodirektoráhtta 2019 tákserennjuolggadusaid, § 3-2-4:s

Njuolggadusat:

Adnoareála lea visot areála olgoseinniid siskkoabealde mii lea bierrgastuvvon dálloatnu, unnimusat 190 cm dáhkkkeallodagain. Areálii gullet skugga, feaskárat, olgofeaskkir je. ja bierrgastuvvon lanjat gealláris ja lovttas.

Jus viesus/ásodagas ii leat basadan-/riššolatnja dahje hivsset, de vuoliduvvo láigoárvu 25 %:in.

Jus dáluealátoažžu ja doalloaddi orruha seamma viesus/ásodagas, de galgá dáluealátoažžu láigoárvu, meroštallon manjemuš šablongaárvvuid mielde, vuoliduvvot 40 %:in. Dáluealátaddi oažžu dáid háviid 60 % gessosa viessogoluin (doaimma ja bajásdoallan).

Boasta 247

Dás ovdanboahit ealátaddosiid submi, mii galgá raporterejuvvo a-dieđáhusas.

(IX. Meroštallat gessosa ráktobuvttadeddjiide Davvi-Romssas ja Finnmárkkus.)

Fealta lea váldon eret. Dárkilit gessosa meroštallama ja fievrredeami birra, geahča dán bagadusa XVI fealltas.

X. Vuovdedoallu - rehketoallooassi fitnodagaide ja ráhkadusaide

Dása fievrriiduvvo vuovdedoalloeláhusa brutto doaibmassisaboaiduid bajás bidjan ealáhusdieđáhusa 3000-3900 boasttain. Maŋŋel doaibmagoluid gessosa 268 boasttas boahá doaibmaboaidus ovdán 269 boasttas.

Boasta 270

Boasta ii leat áigejuovdil oasusfitnodagaide.

Dása fievrriiduvvo biomássa-/muorrabuvttadeami šablonjamerostallon sisaboahu vejolaš sirdima (válljenfriddja) geasus eanadollui, lasihan dihte eanandoallogessosa vuodu. Boastta galgá deavdit vaikko vuovdedoallu ii gustohuvvo gaskamearremerideami. Šablonjamerostallon sisaboahu maid sáhtá sirdit, galgá maksimálat meroštallot 55%:i muorra/ biomássa buvttadeami bruttosisaboaidus.

Boasta 271

Dás gessojit kapitálasisaboaidut ja lasihuvvojit kapitálagolut mat leat mielde doaibmabohtosis, muhto mat eai galgga leat mielde vej.gaskamearremerostallamis.

Ovdamearkkat leat sisaboaidut viessosadjeatnama ja gahčahatvuogavuodaid láigoheames. Láigosisaboaidut bivddus, guolástusas, darfeloggumis, čievrvieččahagas ja sullasaččain eai galgga gessot eret.

Bistevaš opmodaga realisašuvvna vuoittut dahje massimat fertejit gessot eret, go dát eai galgga váldot mielde vej.gaskamearremerostallamis. 272 bostii fievrreduvvojit sisaboahatun/gollun dat vuoittut/massimat mat čállojit vuoito- ja massin konttu bokte.

Boasta 272

Boasta guoská sidjiide guđet atnet Ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhusa 5. Sii galget dán boasttas geassit/lasihit daid supmiid mat leat fievrriiduvvon 3890 bostii sisaboahatofievrreapmi dahje 7890 bostii vuoito- ja massinkonttus geasusfievrreapmi.

Boasta 273

Go vearrómáksi addá sisa ealáhusdieđáhusa 2, de ferte dán boastta atnit go galgá divvut erohusaid mat leat gaskkal rehketoalolaš ja verolaš árvvuid, ruovttoluotta fievrredit reanttuid mat leat fievrriiduvvon ealáhusdieđáhusii, divvut vearuhis sisaboaiduid/geasus-vuogaduvvama haga goluid j.e.

Oasseváldiide fitnodagain oassálasti-mearridemiin mas ain lea gaskamearre-mearrideapmi, galgá submi sirdot RF - 1220 101 bostii. Oasusfitnodagaid dáfus sirdo submi 345 bostii.

XI. Earenoamáš juohkin muorračuohppamis luondduroasuid maŋŋel

Njuolggadusat movt juohkit earenoamáš muorračuohppamis luondduroasu geažil omd. buollimis, bieggadoajáhagas, gobbáalleheami j.s. leat fámohttojuvvon 2017 sisaboahtojagi rájes.

Vuovdeeaiggádiidda guđet 2016 ja jagiid dan ovdal leat juogadan, galgá earenoamáš muorračuohppama netto badjebáza juogaduvvot nu ahte juohke jagi lasihuvvo jahkesisabohtui dat submi mii vástida 1 1/2 jagi šattu, gitta dassá go olles sisaboahu mii guoská vahátmuoraid čuohppamii lea sisaboahatun váldon mielde. Jahkásaččat galgá sisaboahatun čállit unnimusat 10 000 ru. juohkinsupmis. Dábalaš čuohppama badjebáza + earenoamáš čuoillama badjebáhcaga oassi, dahká vuovddi jahkesisaboahu.

Jus vuovdeeaiggát guhte lea ožžon juogaduvvot sisaboahu earenoamážit, sirdá vuovdeopmodaga ovdal go ollislaš vahágahtton mearri lea mielde go vuovddi jahkesisaboahu mearrida, de lea vuovdeeaiggát geatnegahtton váldit mielde olles báhcán submi jahkesisaboahatun, dan maŋemus sisaboahtojagis goas jođiha vuovddi.

Doallan dihte rehketoalvu veartkeahces čuohppama oasis maŋŋel luondduroasuid, de lea ráhkaduvvon bajásbidjan mii čájeha man olu lea jagis sisaboahatočállon, ja man olu lea báhcán maŋit sisaboahatočállimii, vrd. 281-283 boasttaid.

XII. Meroštallat adnon vuovdefoandda vearrogeatnegas oasis

Almmolaš doarjja galgá sisaboahatofievrreduvvojit ealáhusdieđáhusa 3400 bostii, seammásgo submi manná vuovdefoandakontui. Visot supmit mat biddjojit vuovdefoandakontui, galget ealáhusdieđáhusas fievrreduvvojit gollun 7700 bostii. Dat guoská maidai almmolaš doarjagiidda.

Bajilgovva dás čájeha movt meroštallat ollislaš vearrogeatnegas sisaboaiduid, mat leat mákson vuovdefoanddas ja almmolaš doarjagiin. Sisaboahatosubmi galgá biddjot ealáhusdieđáhusii.

Luvvejuvvon vuovdefoandaruđat mat adnojit vuovdešaddui ja vuovdeluottaid ráhkadeapmái ja divodeapmái, vuovdebiilaluottaid geassedivodeapmái, birasdoaimmaide j.e. Váldojit dábalaččat sisaboahatun 15 proseanttain.

Geahča lagabut Finánsadepartemeantta vearrologa § 8-2-1 lánkaásahusa.

Boasta 301

Máksojuvvon supmit vuovdefoandakonttus dakkár ulbmiliidda mat fátmastuvvojit belohahkii vearroluvvema njuolggadusaide, galget fievrreduvvojit sihke a bostii ja b bostii.

Boasta 302

Vearroovdu sáhtá addit dušše adnon ovddeš gesson ja mákson vuovdefoandaruđain. Visot doarjagat fertejit gessot ovdal vearroovdu meroštallama. Dán bostii fievrriiduvvojit almmolaš doarjagat mat jagis leat boahán vuovdefoandakontui, ja mat leat addon seamma doaibmabijuide mat jagis leat mákson vuovdefoandaruđaguin 301 boasttas.

Boasta 303

Dás boahá ovdán vearroovdu meroštallanvuoddu.

Boasta 304

Dása fievrriiduvvo meroštallon vearroovdu.

Boasta 305

Submi galgá dása fievrreduvvojit go sisaboahtojagis lea boahán almmolaš doarjja vuovdefoandakontui dakkár investeremii mii lea ovddit jagiid dahkkon, ja mas ovddit jagiid lea meroštallon vearroovdu.

Boasta 306

li galgga addot vearroovdu daid adnon vuovdefoandaruđain maid almmolaš doarjagat gokčat maŋŋel. Go dohkkehuvvon doaibmabiju almmolaš doarjja mákso vuovdefoandakontui, ja ovddit jagiid lea meroštallon vearroovdu seamma doaibmabiju adnon vuovdefoandaruhtii, de ferte vástideaddji proseanta mii foandaruđas meroštallui vearuheapmin, meroštallot dan almmolaš doarjagis, ja lasihuvvot vearrogeatnegas sisaboahatun dán boasttas. 305 boastta submi galgá dán meroštallamii vuodđun.

Jus seamma ulbmili lea addon doarjja mii lea seamma olu dahje eanet go adnon vuovdefoandaruđat, de máchahuvvo olles ovddeš meroštallon vearroovdu.

Go lea juo máchahan vearroovdu, de galget doarjaruđat mat maŋŋel leat vuolggahuvvon vuovdefoandakonttus, verolaččat meannuduvvot vuovdefoandaruhtan (mas sáhtá addit vearroovdu, jus dat adnojit dan ulbmili mat dán eavttuid devdet).

Boasta 307

Jus dán jagis lea mákson ruhta vuovdefoandakonttus dakkár ulbmiliidda mat eai vuogadahte vearroovdu, de fievrriiduvvo dat dása.

Boasta 308

Dat submi mii dás boahá ovdan, lea mielde 507 boastta XIX oasis, vej. RF - 1177 266 boasttas ja RF-1175 (vej. RF- 1167 dahje RF-1368) 3900 boasttas.

XIII. Čielggadit

opmodatárvuid mat laktásit vuovdeopmodahkii

Ekonomalaš jođihanveara vuovdeopmodaga opmodatárvu ja opmodatárvu eará opmodatárvuin mat laktásit vuovdeopmodahkii, meroštallojit sierralaga, ja dat galget fievrreduvvot vearrodieđáhussii/fitnodatdieđáhussii iešgudet boasttaide.

Dan ekonomalaš jođihanveara vuovddi opmodatárvu lea čállon ovdagihtii devdon sisabohto- ja opmodatvearu vearrodieđáhussii. Opmodatárvu daid gullelaš vuogatvuodaide mat ávkkástallojit ekonomalaččat, galget datte juohke jagi dárkkistuvvot.

Boasta 311

Dás meroštallo opmodatárvu daid bivdovuogiatvuodain maid vuovdeeaiggát ieš ávkkástallá. Ili meroštallo opmodatárvu jus dán opmodagas ii leat addon goddinlohpi unnimusat ovtta eallái. Goddon eliidd lohku geardduhuvvo daid árvuin mat leat ovdun iežas ávkkástallon bivdovuogiatvuodas, mii boahá ovdan Vearrodirektoráhta 2019 tákserennjuolggadusain § 3-2-5, ja buvttá geardduhuvvo “netto” kapitaliserendahkiiin mii 2019 ovddas lea biddjon 10:i, geahča Takserennjuolggadusaid § 2-1-5.

Boasta 312

Viessosadjeláigolága ovddeš rievdadusa mielde adno viesso- ja astoáiggeopmodagaid viessosajiid láigolaš vuogatvuoda oamasteaddjin ja galgá dan ovddas opmodatvearuhuvvot. Láigolaš galgá opmodatvearuhuvvot eananláigodivada kapitaliseren gáibádusa ovddas iige láigovuogiatvuoda ovddas. Go opmodatárvvu meroštallan lea seamma goappašiid háviid, de galgá submi meroštallot nugo rávvejuvvon vulobealde.

Boasttat 313 - 315

Dáid boasttaide fievrreduvvo kapitaliserujuvvon opmodatárvu vuogatvuodain mat laktásit vuovdeopmodahkii. Opmodatárvvut meroštallojit nu ahte brutto láigosisaboahđut geardduhuvvojit kapitaliserendahkiiin. Lea dušše iešalddis vuogatvuoda láigosisaboahđu mii galgá leat mielde meroštallamis. Eará addosiid (ofelastin, láigohit fatnasa, beatnaga, idjadanbáikki je.) máksu ii galgga leat mielde. “Bruttoin” oaivvilduvvo ahte hálddašangolot eai galgga das gessot.

Láigohuvvon čievrvieččahaga, geađgeroggama ja sullasaččaid árvobidjamis, čujuhuvvo

Vearrodirektoráhta cealkámuššii geardduhuvvon “Duomut, cealkámušat je. vearroáššiiin ja vearrogažaldagain” 1983, siidu 773.

Boasta 316

FUOM: Dán boastta submái addo 25 proseanta árvobidjanvuoláduš vearreroštallamis.
316 boastta submi fievrreduvvo ovttalbmofitnodaga ovddas sisabohto- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 4.5.4 bostii. Ovddasvástideaddji fitnodagat (ANS/DA/vuovdeovttasoamastus) fievrredit submi “fitnodatdieđáhussii” 512 bostii.

Oasusfitnodagat fertejit lákhtiit supmi sisabohto- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 401 D bostii.

XIV. Boazodoallu - rehketoallooassi

Dása fievrreduvvo bajilgovva mii čájeha boazodoalloealáhusa doaibmabohtosa boazodoalloealáhusas ja boazodoallogessosa meroštallama.

Boasta 322

Dán bostii fievrreduvvojit buot sisaboahđut bohccos reidejuvvon buktagiin, ja bohccos ráhkaduvvon liigebuktagiin, oktan dujiiguin. Sisaboahđu njuvvonbohccuid vuovdimis ja liigebuktagiin njuovahahkii ja osttiide eai gula dán bostii ja fievrreduvvojit 321 bostii.

Boasta 328

Maŋgel doaibmagoluid supmi gessosa, boahá dán boasttas ovdan boazoealáhusa čielga doaibmaboahđus.

Boasta 329

Dás gessojit kapitálasisaboahđut ja lasihuvvot kapitálagolot mat leat mielde doaibmabohtosis, muhto mat eai galgga váldot mielde gaskamearremeroštallamis.

Boasta 330

Boasta guoská sidjiide gudet atnet Ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhusa 5. Dán boasttas fertejit danne geassit/lasihit daid supmiid mat leat fievrreduvvon 3890 ja 7890.

Boasta 331

Go vearramáksi addá sisa ealáhusdieđáhusa 2, de galgá dát boasta adnot divvun dihte erohusaid gaskal rehketoalolaš ja verolaš árvuid, máhchan dihte reanttuid mat ealáhusdieđáhussii lea čállon, divvun dihte vearuhis sisaboahđuid/ ii-geasusvuogaduvvama haga goluid j.e.

Boasta 332

Vásttolaš fitnodagaid oasseváldiide gudiiin ain lea gaskamearremerideapmi, galgá submi sirdot RF-1220 101 bostii. Ovttalbmofitnodagaide ja

oasusfitnodagaide fievrreduvvo submi 345 bostii.

Boasta 333

Dása fievrreduvvojit liigudeamit ja atnuiváldimat boazodolliid heaittihan- ja nuppástuhtinfondii/-foanddas. Atnuiváldimiid ja ruhtabidjamiid erohus mii boahá ovdan 333 boasttas, sirdo RF-1175 0402 boastta C kolonnii, (dahje RF-1167 0402 boastta C kolonnii). Jus atnuiváldin lea stuorámuš, de šaddá divvunboasttas lasáhus. Jus liigudeapmi/ruhtabidjan lea stuorámuš, de šaddá divvunboasttas geasus.

Boazodoallogeasus

Geasus meroštallo seamma njuolggadusaid mielde go eanandoallogeasus, geahča “Oktasaš njuolggadusat eanandoallogessosii, boazodoallogessosii ja ráktogessosii” vulobealde.

Gessosii leat vel biddjon gustojeaddji máksomearit.

FUOM! Boazodoallogessosa vuodus eai galgga váldot mielde passiivva kapitálasisaboahđut/-golot ja vuoto- ja massinkontu supmit mat dán ealáhussii laktásit, vrd. 329 ja 330 boasttaid.

Boasttat 334 ja 335

Dás čájehuvvo boazodoallogessosa meroštallan. Dát sirdo sisabohto- ja opmodatvearu vearrodieđáhusa 3.2.16 bostii. Jus gaskamearremerideapmi ii leat álggahuvvon, de vižžo submi mii galgá fievrreduvvot 334 bostii ja 332 boasttas.

XV. Boazodoalu ja vuovde-doalu oasusfitnodaga sisaboahđu gaskamearre-meroštallan

Vuovde- ja boazodoalloealáhusa doaimma vearrogeatnegas sisaboahđu galgá mearriduvvot gaskamearresisaboahđu vuodul, go eavttut leat devdon. Dál dušše boazodoallu ja oasusfitnodagat mat vuovddi oamastiit sáhttet atnit gaskamearremerideami. Jahki 2019 lea maŋemus jahki mas oasusfitnodagain sáhttá leat gaskamearremerideapmi.

Gitta sisaboahđojagi 2019 rádjai sáhttá gaskamearremerideat boazodoallo- ja vuovdedoallosisaboahđu ANS/ovttasoamastusas sierra skovis. (RF-1220).

Boasta 345

Dása fievrreduvvo maŋemus sisaboahđojagi doaibmaboahđus (earret kapitálaboasttat) mat vižžojit vuovdedollui ja boazodollui 274/332 boasttain bajábealde.

Boasta 347

Dás boahá ovdán boazodoalu meroštallon gaskamearresisaboahđu.

Boasta 348

Dása fievrriduvvo boazodoalu divvojuvvon doaibmaboáduš, mii vižžo 345 boasttas.

Boasta 349

Dás ovdanboahdá boazodoalu jahkesisaboádu ja gaskamearresisaboádu erohus, maid ferte divvut ealáhusdieđáhusas vai sáhtá mearridit vearrogeatnegas sisaboádu. Submi sirdo RF-1175 0402 boastta C kolonnii (vejolaččat RF 1167 dahje RF-1368 0402 boastta C kolonnii).

Boasta 350

Dás boahdá ovdán vuovdedoalu meroštallon gaskamearresisaboahdu.

Boasta 351

Dása fievrriduvvo vuovdedoalu divvojuvvon doaibmaboáduš, mii vižžo 345 boasttas.

Boasta 353

Dás ovdanboahdá dat divvun mii galgá fievrriduvvot RF-1175 dahje RF-1368 0402C bostii.

XVI. Eanadoallu/gilvvagárdi/ guolgaeallit – rehketoallooassi, ja eanandoallogessosa vuoddu

Fealta galgá devdot, vaikko it gáibitge eanandoallogessosa.

Sii guđet gáibidit eanandoallogessosa, galget russet 439 ja 440 boastta jearaldagaide.

Boasttat 411 - 429

Dása fievrriduvvo e/š/n brutto doaibmasisaboáduid doaibmasisaboáduid bajásibidjan (ealáhusdieđáhusa boasttat 3000 - 3900) mas leat ollislaš doaibmagolūt gesson - mii dagaha 429 boastta doaibmabohtosa. Dát lea vuodđun vej.eanandoallogessosa meroštallamii.

Eanandoallogearas

Dábálaš sisaboádu meroštallamis sáhtá addot eanandoallogearas eanandoalu, šaddogárdi, náhkkealáhusa ja honnetbuvttadeami posiitiivva ealáhussisaboáduš.

Eanandoallogearas ii addo vuovdedoalu ja boazodoalu sisaboáduš. Gessosa birra boazodoalu ealáhusdoliide, geahča vulobealde.

Gáibiduvvo ahte guhte lea vuoigaduvvon eanandoallogessosii bajábealde namuhuvvon ealáhusain, jođiha dán doaimma nu ahte buvtada ja jođiha viehka olu iežas buktagiid.

Geasus lea doalloovttadahkii gullelaš. Daid háviid go doalloovttodagas leat moadde doalu,

addo dušše okta geasus. Gos eanet doallit, main juohkehaš oamasta iežas doalloovttadaga, jođihit muhtinlágan ovttasdoaluid, addo okta geasus juohke doallái. Makkár sisaboáduš addet eanandoallogessosii vuoigatvuodá, leat dat mat fátmmastuvvojit Finánsadepartemeantta vearrolága lálkaásahusa § 8-1 B oasis. Dás leat mielde vel “eará ealáhusdoaimma” sisaboáduš, go brutto gálvojohtu ii leat badjel 30 000 kr. Go muđui leat eavttut devdon, de gullet dan vuđđui dat kapitálasisaboáduš mat dábálaččat fievrriduvvojedje ovdeš eanandoalu ealáhusdieđáhussii.

Vai galgá leat vuoigaduvvon gessosii, de ferte doalli 2019 sisaboahtojagi badjel bealis leat orrun doalloovttadagas. Beroškeahhtá orrungeatnegas, addo eanandoallogearas vearrováksái guhte jođiha honnetbuvttadeami dahje guolgaeallibiebma ealáhussan, jus muđui eará eavttut leat devdon.

Erenoamáš háviid buolvamolsumiid dáfus - mas nuorat buolva lea váldán badjelas doalu - sáhtá addit sierralobi orrungeatnegas. Lihttoláigolaččatge guđet eai sáhte orrut doalus, sáhttet oázžut sierralobi orrungeatnegas. Vuoigaduvvon olmmoš ferte ankket orrut govttolaš lahka doalloovttadaga (vuollel 20 km adno álot “govttolaš lahkan”).

“Ráktogearas”

Jus dus lea ealáhussisaboahdu ráktobuvttadeamis Finnmárkkus dahje Gálssa, Návuona, Gáivuona, Ivggu, Ráissa, Skiervvá dahje Omasvuona suohkaniin Romssas, de sáhtá gáibidit sierra gessosa sisaboáduš. Gessosa fertet ieš meroštallat ja fievrridit sisaboahto- ja opodatvearu vearrodieđáhusa 3.2.17 bostii. Geahča vulobealde, máksomeriid ja eará njuoiggadusaid birra.

Oktasaš máksomearre- njuoiggadusat eanandoallogessosii ja boazodoallogessosii:

Gessosat 9:žii šaddet 63 500 kr + 38 proseantta dan sisaboáduš mii lea badjel 63 500 kr, gitta máksimála gessosii mii lea 166 400 kr juohke doalloovttadaga nammii.

Ráktogessosii gustojit dát máksomearit:

2019 gessosat šaddet 54 200 kr. + 32 proseantta sisaboáduš mii lea badjel 54 200 kr, gitta máksimála gessosii mii lea 142 000 kr juohke doalloovttadaga nammii.

li sáhte addit eanet go ovttá gessosa juohke vearrováksi nammii. Go vearrováksi jođiha eanet go ovttá ealáhusa, ealáhusain eanandoallu, boazodoallu ja ráktobuvttadeapmi, de galget gessosat meroštallot juohke ealáhussii. Vearrováksái guđes lea gáibáduš oázžut eanet go ovttá dán gessosiin, sáhtá addit eanemusat 166 400 kr gessosiin.

Obbalaččat:

Gessosat sáhttet dušše vuolidit dáid doaimmaid sisaboádu nollii. Jus

Siidu 4

dákkár doaimma sisaboahdu lea omd. 14 000 kr, de šaddá geasus 14 000 kr.

Dat doaibma mii vuoigadahtá gessosa, ferte leat jođihuvvon badjel beali sisaboahtojagis. Guđet juogadit dan ealáhusa sisaboádu ja addet sisa oktasaš ealáhusdieđáhusa, galget juogadit gessosa gaskaneaset seamma goris go sin sisaboáduš leat. Eanandoallogessosii lea doarvá ahte okta dán lea registrerejuvvon orrungeatnegas, vrd. ovddabealde.

FUOM! Boazodoallogessosa ja “ráktogessosa” vuoddu meroštallamis, eai galgga dáid ealáhusaide gulli passiivva kapitálasisaboáduš váldot mielde.

Eanandoallogessosa meroštallan

Boasttat 430-436

Dása fievrriduvvojit dat boasttat mat lassin doaibmabohtosii gullet vel eanandoallogessosa meroštallanvuđđui.

Boasttat 431 ja 432

Dása fievrriduvvojit kapitálasisaboáduš-golūt mat eai leat mielde doaibmabohtosis, muhto mat laktásit eanandoalloibmii.

Boasta 433

Sii sáhttet guđet dan dáhttot, váldit vuovdedoalu dahje eará ealáhusa biomássa-/muorrabuvttadeami šáblongameroštallon sisaboádu eanandoalu sisabohtui, lasihan dihte eanandoallogessosa vuoddu. Sii geat sirdet dán sisaboádu vuovdedoalus, galget viežžat supmiid RF-1177 “Eanadoallu” Skovi 523 dahje 270 boasttas.

Submi mii galgá sirdot, galgá máksimálat dahkat 55 proseantta doaimma brutto buvtadansisaboáduš. Submi fievrriduvvo nai ealáhusdieđáhusa bostii 0402 bostii C kolonnii eanandoalus posiitiivva ovdamerkestagain.

Sisaboahdu dan ealáhusas mas biomássasisaboahdu sirdo, ferte vuoliduvvot vástideaddji ealáhusdieđáhusa 0402 boastta C kolonnas.

Boasta 434

Go vearrováksi addá sisa ealáhusdieđáhusa 2, de galgá dát boasta adnot divvun dihte erohusaid gaskal rehketoallolaš ja verolaš árvvuid, máhcahan dihte reantuid mat leat fievrriduvvon ealáhusdieđáhussii, divvun dihte vearuhis sisaboáduš/li-geasusvuoigaduvvama haga goluid j.e.

Boasta 435

Dás boahdá ovdan ollislaš ealáhus-sisaboahdu eanandoalus/gilvvagárdis/ guolgaealliealáhusas/ honnetbuvttadeamis, mii lea eanandoallogessosa meroštallanvuodus mielde.

Boasta 436

Jus leat ovttasdoalu/ANS/DA oassálasti eanandoalus dahje guolgaealliealáhusas ja dus lea eanandoallogessosii gáibádus, de galgá dása fievrridit dan oasi eanandoallogessosa meroštallanvuodus mii gullá fitnodahkii. Submi vižžo "Oassálastidieđáhusas" RF-1221, 1155 boasttas, minus 1156 boastta. Eambo vuodđomeroštallama birra, geahča "oassálastidieđáhusa" RF-1222 bagadusa. ANS/DA ovttasdoalu oassálasti, guđes lea eanandoallogessosii gáibádus, muhto guhte ii atte sierra ealáhusdieđáhusa ja RF-1177, meroštallá iežas gessosa dan vuodul mii boahhtá ovdan "Oassálastidieđáhusa" RF-1221 1155 boasttas.

Boasta 437

Dás boahhtá ovdán eanandoallogessosa ollislaš meroštallanvuoddu.

Boasta 438

Dása fievrrida meroštallon eanandoallogessosa. Boastta galgá dušše deavdit go eavttut leat devdon, geahča ovdalis "Eanandoallogeasus" bajilčállagis.

Boasta 439

Vai sáhtá deavdit 438 boastta "Meroštallon eanandoallogeasus", de fertet vástidan "juo" 439 boastta goappaš dárkkistangažaldagain. Orrunáiggi eavttut soitet leat devdon jus don leat buolvamolsumis váldán badjelasas opmodaga, muhto it ieš vuos oro doalus. Sáhtát dasto lihtoláigolažžan deavdit orrunáiggi gáibádusaid, jus it sáhte orrut opmodagas, go lihtoláigoheaddji das orru.

Boasta 440

Dás galgá vástidit leago eanandoalu/gilvvgárdi/guolgaealliid sisabohtu mii galgá leat eanandoallogessosa vuodđun 437 boasttas, vásttolaš fitnodagas mas lea okta oktasaš doalloovttadat. Oktasaš doalloovttadat mearkkaša ahte ovttatat máksimálat sáhtá olahit ovta eanandoallogessosa, mii galgá oassálastiid gaskkas juogaduvvot. Náittosguoimmit geat goappašagat gáibideaba eanandoallogessosa ferteba dása russet "jua".

XVII. Sierra gessosiin náittosguoibmejuohkin

Sii geat gáibidit dáid gessosiid juohkit náittosguoimmiid gaskkas, fertejit deavdit fealltaid ja fievrridit supmiid iežaset veardidieđáhusa guoski boasttaide. Eanandoallogeasus fievrriduvvo sisabohtu- ja opmodatvearu veardidieđáhusa bostii 3.2.15. Boazodoallogeasus bostii 3.2.16.

XVIII. Dieđut vuottu birra realiseređettiin dábálaš eanandoalu dahje vuoddedoalu mii vearrólága § 12-11 (4) mielde ii galgga leat meroštallon personsisabohtu.

2016 sisabohtojagi rájes ii galgga vuottu realisereimis dábálaš eanandoalu ja vuoddedoalu, leat ovtaolbmofitnodaga personsisabohtovuodus mielde, vearrólága odđa § 12-11 njealját lađđasa mielde.

Vuottu vuovdimis dábálaš eanandoalu dahje vuoddedoalu maid lea háhkan ovdal odđajagimánu 1.b.2016, galgá leat personsisabohtu meroštallanvuodus mielde, vaikko muhtin oassi vuottus mearriduvvo áiggi dáfus manjel. Vuottu vuovdimis dábálaš eanandoalu dahje vuoddedoalu viessosaji, mii ii lean badjel 15 000 kr, vrd. vl. § 12-11 (4) nu movt dat lei 2015 rádjái, ja mii lea háhkon ovdal odđajagimánu 1.b. 2016, ii leat leat meroštallanvuodus mielde.

Boasta 450

Dása fievrriduvvo(-jit) máksu(-vssut).

Boasta 451

Opmodaga meroštallon boahhtiarvu fievrriduvvo dása (oktan vej.bajásmuddemiin).

Boasta 452:

Dás boahhtá vuottu ovdán.

Boasta 453

Jus vuottu galgá váldot vuoto- ja massinkonttus (RF-1219), de galgá skovis addot sierra gáhppálat dán vuottu ovddas. Vuottu, dat oassi mii dán jagis váldo sisabohtun, galgá dán bostii fievrriduvvot. Jus olles vuottu lea jagis fievrriduvvon sisabohtun, de dat submi mii lea fievrriduvvon 452 bostii, fievrriduvvo nai 453 bostii. Submi galgá sirdot Personsisabohtu meroštallanskovi (RF-1224) 1.6 bostii, ja vuottu gessojuvvo de eret personsisabohtovuodus.

XIX Vuoddedoalu – ovtaolbmofitnodagaid jagáš sisabohtu ja golut

Boasttat 501-502

Dása fievrriduvvojit vuoddedoalloaláhusa brutto doaimmasisabohtu ealáhusdieđáhusa 3000 ja 3100 boasttain.

Boasta 504

Dása váldjuvvojit mielde sisabohtu bivddus, guolástusas, darfečuohppamis, čievrvieččahagain, láigosisabohtu, gahčahatvuogitvuodaid sisabohtu ja eará láigohansisabohtu. Dákkár sisabohtu ii sáhte fievrridit hirsakontu.

Boasta 505

Dása fievrriduvvo negatiivva sáldo sisabohtu, mii lea šaddan dán jagi dahje ovdeš jagiid. Sisabohtu ii sáhte fievrridit hirsakontu. Daid sisabohtojagiin goas a, c, d ja j joavkku sáldo, mearriduvvon vearrólága § 14-42 mielde, lea negatiiva, galgá bohtofievrridit ovta oasi mii unnimusat vástida joavkku alimus vuolidahttinmeari.

Boasta 506

Dása fievrriduvvo jagáš vuoto- ja massinkonttu sisabohtu/geasus. Jus sáldo lea positiiva, de galgá sáldos unnimusat 20 proseantta sisabohtofievrridit. Jus lea negatiiva sáldo, de sáhtá gitta 20 proseantta gesusfievrridit. Sisabohtu/geasus ii sáhte fievrridit hirsakontu.

Boasta 509

Dán bostii fievrrida ollislaš doaimmagoluid

Boasta 510

Jus čálát maidege dán bostii, de várut ahte goappašat kolonnat devdijit seamma supmiin. Supmiin galgá leat nuppegežiid ovdamerkestat.

Boasta 523

Deike fievrriduvvo geasus jus soaitá sirdit (válljenfriddja) šáblongameroštallon sisabohtu biomássa-/ muorrabuvttadeamis vuoddedollui, vai lasiha eanandoallogessosa vuottu. Šáblongameroštallon sisabohtu maid sáhtá sirdit, galgá máksimálat meroštallon muora/biomássa buvttadeamis 55 %:i bruttosisabohtu. FUOM: Vástideaddji submi galgá biddjot ealáhusdieđáhusii 1 (RF- 1175) dahje Ealáhusdieđáhusii 5 (RF-1368) eanandoalu 0402 C bostii.

Boasta 525

Fuomáš ahte vej.vuollebáza galgá mannat hirsakontu, muhto badjebáhcaga dáfus sáhtá välljet.

Boasta 526

Dása sáhtá dušše fievrridit supmi jus lea badjebáza 525 boasttas.

XX Hirsakontu (ovtaolbmofitnodagaid váste)

Galgá ásahuvvot hirsakontu juohke doalu/suohkana ovddas gos vearrogeatnegasas lea vuovdi

Boasta 532

Dán bostii bidjet ovddit jagi hirsakontu sáldo. Dát guoská nai dain dilálašvuodain go don leat badjelasaváldán eanandoalu jotkkolašvuodain ja mas ovddit eaiggádis lea leamašan hirsakontu. Dalle adno ovddit eaiggáda ovddit jagi hirsakontu sáldo.

Boasta 535

Dás boahdá ovdan dán jagáš vuovdedoalu badjebáza mii ii leat njuolga sisaboahtofiervreduvvon sisaboahtojagis dahje dán jagáš vuovdedoalu vuollebáza. Njuolggadusat vuoto- ja massinkontu birra, vrd. § 14-45, gustojit vástideaddji nu guhkás go dat heivejit hirsakontui. Jus fitnodat addá sisa ealáhusdieđáhusa 1 dahje Ealáhusdieđáhusa 5, oktiivástida submi ealáhusdieđáhusaid 7910 boasttain.

Boasta 537

Jus boastta 536 sáldovuodđu lea

Boasta 539

Jus boastta 536 sáldovuodđu lea negatiiva, de fievrreda vuodus eanemus 20 proseantta dáikko geasusin.

XXI. Vuovdedoalu jagáš badjebáza/vuollebáza**Boasta 551**

Dása fievrriduvvo hirsakonttu jagáš sisabohtolasáhus/sisabohtogeasus. Leaš dal juogo 537 boasta vai 539.

Boasta 552

Submi mii dása galgá, boahdá ovdan 511 ja 526 boasttaid supmis.

Boasta 553

Dás máhcahuvvo submi mii lea sirdon eanandollui 523 boasttas.